

SLOVENSKI NAROD

Izha, vsak dan popoldne, izvešča nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati peti vrst do Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Reakcija na pariški atentat:

Pogrom na žide po vsej Nemčiji

Včeraj in v pretekli noči so po vsej Nemčiji priredili sistematičen lov na žide, katerim so razdejali vse trgovine in zasebna stanovanja ter zažgali vse židovske molitnice — Mnogo Židov je izvršilo samomor, na tisoče so jih pa zaprli

PARIZ, 11. nov. br. V vseh današnjih listih prevladujejo poročila o protizidovskih izgrelih v Nemčiji. Listi objavljajo podrobna poročila o včerajšnjih dogodkih, ki kažejo, da je napočila v Nemčiji doba pravčatega iztrebljenja vsega židovskega življa. Agencija Havas objavlja obširna poročila očitvecev, ki podrobno opisujejo divjanje množic proti Židom. Po teh poročilih so bili izgreli proti Židom v podrobnosti organizirani. Sprva so nameravali prirediti zgolj demonstracije v manjšem obsegu, ki bi v naprej opravile ukrepe, ki jih namerava izdati vlada proti Židom v znak represalij za atentat v Parizu. Pozneje pa so voditelji teh demonstracij izgubili oblast nad množico in demonstracije so se pretvorile v ropanje, požiganje in razbijanje. Židovske sinagoge so polivalj z bencinom in jih nato zažgali, obenem pa prepričali vsako gašenje. Celó uradno

nemško poročilo, ki označuje te izgrede za upravičene, priznava, da so gasilci komaj preprečili, da se ogenj ni razširil na druge zgradbe.

Posebno hudi so bili izgrebi v Berlinu, na Dunaju, Monakovu, Nürnbergu, Frankfurtu, Essnu, Düsseldorfu in Linzu. V teh mestih so požgali vse sinagoge in razdejali vse židovske trgovine, banke, kavarne, gostilne in druge lokale, ob enem pa so vpriporili lov na žide v zasebnih stanovanjih. Ponekod so se odigravala prava divjaštva. Male otroke so s pohištvo vred metali skozi okna na ulice, ženske pretepali, moške pa vlekli na ulice, kjer jih je razbesnela množica pretepala in nato izročila policiji. V avstrijskih mestih so na povelje pokrajinskega voditelja Bührkla priredili racijo ter zaplenili židov ves denar, češ da gre za neprijavljene devize in tihotapstvo. Samo v Avstriji so zaprli nad 10.000 Židov. ki

so jih odpemili v koncentracijska taborišča. V Monakovu je policijski načelnik izdal povelje, da morajo vsi Židje v roku 48 ur, to je do četrte, zapustiti mesto. Pregnani Židje pa se ne vedo kam dejati, ker jim nihče ne nudi zavetja in so tako prisiljeni prositi policijo, da jih zapre. Računajo, da se nahaja v zaporih blizu 40.000 Židov.

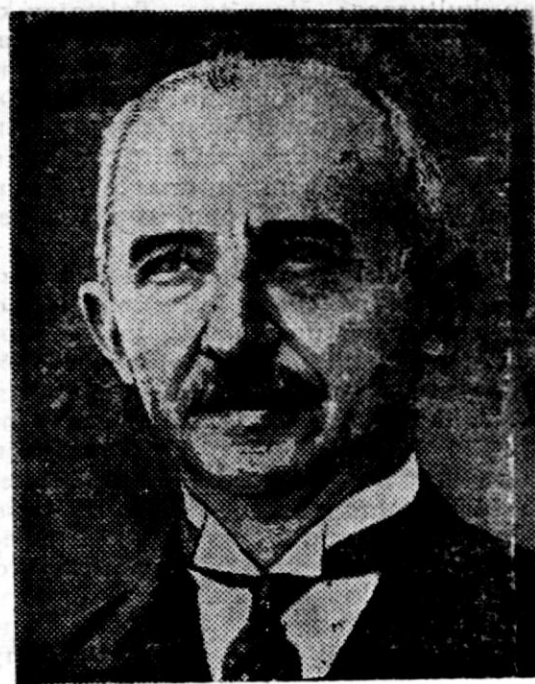
V Berlinu so protizidovske demonstracije snoči ob nastopu mraka zavzele nesluten obseg. Pobesnele množice so zlasti na Kurfürstendamu in v sosednjih ulicah berlinskega zapada priredile pravcati lov na žide. Kljub ponovnemu pozivu ministra Göttinga po radiu in po letakih, naj se demonstracije takoj ustavijo, so hodili po ulicah organizirani oddelki, oboroženi z železnimi drogovi ter udarili v že demolarne trgovine in druge lokale in razbijali vse, kar je še kje ostalo celega. Iz nadstropij so metali na ulice po-

hištvo, klavirje in različno drugo opremo, tako da je bil Kurfürstendamu spremenjen v eno samo grobljo. Enako sliko nudi tudi Friedrichstrasse. Demonstranti preiskujejo tudi vsa stanovanja in stikajo za žide, pri tem pa ropajo na veliko. Tudi ostalega prebivalstva se loteva panika, ker tudi nežidom ne prizanašajo. Židje so na milost in nemilost prepušteni usodi. Mnogi Židje so v obupu izvršili samomor. Samo na Dunaju je bilo včeraj in ponoči zaželenih 45 samomorov Židov.

Po ulicah so do pozno v noč korakale skupine demonstrantov in vzklikale: »Juda verrecke!« (Žid naj crkne!)

BERLIN, 11. nov. AA. Reuter: Vodilne osebnosti nemškega rajha Hitler, Göring, Hess, Götting in Ribbentrop so imele ponoči sestanek, na katerem so razpravljale o odredbah proti Židom. Rezultate teh posvetovanj pričakujejo danes.

Izmet Ineni

dolgoletni ministrski predsednik in osebni prijatelj pokojnega Kemala Atatürka, s katerim je zvesto sodeloval pri gradnji nove Turčije, ima največ izglede, da bo postal naslednik Atatürka

Nj. Vel. kraljica operirana v Curihu

Beograd, 10. novembra. AA. V četrtek 10. novembra ob 10.30 je bila v Curihu operirana Nj. Vel. kraljica Marija. Pri operaciji so ji odvzeli velik žolčni kamen. Zatem je bila izvršena operacija kronično vnetega slepiča, ki je bil dolg in zavrt. Obe operaciji sta uspeli. Zdravstveno stanje Nj. Vel. kraljice je po operaciji popolnoma zadovoljivo. — Prof. dr. Clairmont, dr. Ljubomir Zdravković.

českoslovaškemu prosvetnemu ministru, da mu je na razpolago 26 univerzitetnih in 180 srednješolskih profesorjev češke narodnosti, ker bodo v bodoče na slovaških učnih zavodih poučevali samo profesorji slovaške narodnosti. Českoslovaški prosvetni minister je odgovoril, da so Čehi pošiljali na Slovaško vedno svoje najboljše učiteljske moči in da českoslovaška vlada z največjim veseljem pozdravlja njihovo povratek, ker jih bo lahko koristno uporabila za vzgojo českoslovaškega naroda.

Težavne pošne razmere v Podkarpatski Rusiji

CHUST, 11. nov. e. Včeraj je bila vzpostavljena poštna zveza med Karpatsko Ukraino in Slovaško. Pošto bodo prevažali tovorni avtomobili iz Bereševa v Chust in obratno.

Angleška kontrola nad uporabo posojila

LONDON, 11. nov. e. Odgovarjajoč v spodnji zbornici na vprašanje o kreditu 10.000.000 funtov, ki je bil dan Českoslovaški, je finančni minister Simon izjavil: Angleška banka je do zdaj dala prejem 5.000.000 funtov. Nisem dobil še podrobnih obvestil, v kakšne namene je bil denar uporabljen. Na Českoslovaško bo poslan poseben delegat, ki bo kontroliral, v kake namene bo uporabljeno angleško posojilo, ki je bilo dovoljeno pod gotovimi pogoji.

Prepovedani filmi

PRAGA, 11. nov. e. Českoslovaška vlada je prepovedala vse filme levitarske ten derice, tako češke, ruske, francoske in ameriške. Med njimi je tudi več res klasičnih del, ki jih je prebivalstvo rado gledalo. Danes bi morala biti premiera v novo otvorjenem gledališču »Osvobozeni Divadlo«, ki ga vodi znana in priljubljena gledališka ter filmska igralka Vokševce v Verih. Za danes napovedana premiera je bila prepovedana, obenem pa je bila gledališču odvzeta koncesija.

Hud potres na Daljnem vzhodu

LONDON, 11. nov. br. Kakor poroča Reuter je nastal snoči na Daljnem vzhodu katastrofalen potres, ki so ga občutili po vsem svetu. Potres je po dosedanjih vesteh zjel vso Japonsko in velik del Kitajske. Podrobnosti še ni mogoče dognati, ker so z Japonsko prekinitve vse zveze in so potrgani tudi morskii kabli. Izgleda pa, da gre za katastrofo ogromnega obsega.

LJUBLJANA, 11. nov. Zavod za meteorologijo in geodinamiko v Ljubljani poroča, da so seizmografi zabeležili snoči ob 21.31 katastrofalen potres v daljavi 10.000 km.

Curh, 11. novembra. Beograd 10, Pariz 11.705, London 20.9375, New York 441.75, Bruselj 74.625, Milan 23.225, Amsterdam 239.80, Berlin 176.80, Praga 15.15, Varšava 82.87, Bukarešta 3.25.

Vsa Turčija žaluje

Smrt Kemala Atatürka je globoko pretresla ves turški narod in vse njegove prijatelje — Priprave za pogreb — Danes bo izvoljen naslednik

CARIGRAD, 11. nov. br. Predsednik turške republike Kemal Atatürk je umrl. Truplo bo najprvo položeno na mrtvaški oder v Carigradu, nato pa prepeljano v Ankaru, kjer bo pogreb na državne stroške.

Danes ob 11. dopoldne se je sestala velika Narodna skuščina, da izvoli novega predsednika republike.

Vest o smrti priljubljenega in zaslužnega ustanovitelja nove Turčije je ne samo po vsej Turčiji, marveč tudi v inozemstvu, zlasti v vseh zaveznikih državah, izzvala splošno žalost, ker se povsod zavedajo, da je umrl genialen državnik in velik pobornik miru in mirnega mednarodnega sožitja.

CARIGRAD, 11. novembra. e. Zaradi smrti predsednika Kemala Atatürka je zavladala po vsej Turčiji, zlasti pa v Carigradu velika žalost med prebivalstvom. V zabaviščih so utihnile godbe, gledališča in kinematografi so takoj odpovedali predstave, čepav službeno še ni bilo objavljeno narodno žalovanje. Danes bo truplo velikega pokojnika balzamirano. Po balzamiranju polože predsednika na mrtvaški oder v palači Dolmabahçe, kjer bo izpostavljen tri dni, da se bo lahko ljudstvo poklonilo velikemu državniku. Nato bodo truplo z velikimi častmi prepeljali v Ankaru, kjer bo pogreb šele čez 10 dni. Velika narodna skuščina bo določila kraj, kjer bo pokopan Kemal Atatürk. Imenujejo tri kraje in sicer Cankaja, Park Atatürk in Ormancilik. Določeni sta bili tudi dve komisiji za program pogreba, ena za tuje delegacije in goste, druga za turške državljane.

Sožalje vsega sveta

CARIGRAD, 11. nov. br. Iz vsega sveta prihajajo neštevne sožalje brzojavke od državnih poglavarjev, vlád, parlamentov in odličnikov, ki izražajo turškemu narodu sožalje ob izgubi genialnega državnika. Med drugimi so brzojavno izrazili sožalje jugoslovanski knez namestnik Pavle in kraljeva namestnika dr. Perović in dr.

Stanković, predsednik francoske republike Lebrun, angleški kralj Jurij, italijanski kralj Viktor Emanuel, nemški kancelar Hitler, zastopnik prezidenta českoslovaške republike general Syrový, madžarski regent Horthy in poljski predsednik republike Mosciński.

Sožalje kneza namestnika

Beograd, 10. novembra. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je poslal g. Abdulu Rendiju, predsedniku turške velike narodne skupščine kot vršilec dolžnosti predsednika republike sledečo brzojavko:

Z globoko bolelostjo sem zvedel, da je umrl Nj. Eks. Kemal Atatürk, veliki voditelj in preporoditelj turškega naroda. Prosim Vašo Ekselencno, naj sprejme izraze mojega najglobljega sožalja v žalosti, ki je tako kruto zadela Turčijo, našo drago in plemenito zaveznico. — Pavle.

Volitev novega

predsednika

ANKARA, 11. novembra. e. Po turški ustavi je predsednik velike narodne skupščine Abdul Hamid Rende prevzel začasno predsedništvo republike. Za danes ob 11. je sklical sejo velike narodne skupščine, na kateri bo izvoljen novi predsednik. V poučenih krogih zatrjujejo, da ima največ izglede za novega predsednika republike bivši ministrski predsednik Izmet Ineni, ki je bil dolga leta najožji sodružnik pokojnega Kemala Atatürka.

Ankara — Atatürk

CARIGRAD, 11. novembra. e. Na današnji seji velike narodne skupščine v Ankari bo takoj po volitvi novega predsednika republike predlagan predlog, naj se prestolnica turške republike Ankaru odsele imenuje Atatürk v spomin na velikega narodnega voditelja in ustanovitelja turške republike.

Samomori iz žalosti

CARIGRAD, 11. nov. br. Kako silna žalost je zavladala na Turškem zaradi smrti priljubljenega predsednika Atatürka, dokazujejo tudi številni samomori raznih odličnikov, ki niso mogli preboleti smrti narodnega voditelja. Med drugimi je včeraj pred mrtvaškim odrom izvršil samomor tudi poslanec Sali Božok, intimni osebni prijatelj pokojnega Atatürka. Božok je takoj po Kemalovi smrti odšel v palačo Dolmabahçe, da se zadnjič pokloni velikemu predsedniku. Pred mrtvaškim odrom pa je potegnil iz žepa samokres in se ustrelil v prsi. Smrtno ranjenega so prepeljali na kliniko, kjer je pa snoči podlegel poškodbam.

Nobene spremembe v politiki

CARIGRAD, 11. nov. AA. Na merodajnih mestih izjavljajo, da zaradi smrti velikega turškega državnika in preporoditelja Kemala Atatürka, v turški zunanji politiki, prav tako pa tudi v notranji ne bo prišlo do nikakih sprememb.

Vse tožbe Batignola zavrnjene

Sodišče je odobrilo stališče države in zavrnilo milijonske odškodninske zahteve

BEOGRAD, 11. nov. e. Posebno razsodišče je po 30 dneh ustmene razprave znani francoski družbi Batignol odklonilo njeno zahtevo, da ji država izplača odškodnino v znesku 14.700.000 din. Družba Batignol je imela že poprej spor z državo, a je tudi to pravdo izgubila. Slo je namreč za izsuševanje pančevskega močvirja. Finančni minister je zadržal 40.000.000 din od vsote, ki bi morala biti izplačana družbi Batignol, in sicer zaradi tega, ker dela niso bila pravočasno in v redu končana in

ker niso bila tako izvedena, kakor je bilo določeno v pogodbi. Družba Batignol je stvar predložila razsodišču, ki pa je njeno zahtevo odklonilo. Nato je družba Batignol tožila državo še za 14.700.000 din, toda razsodišče je odklonilo tudi to, pač pa je družbo oprostil plačila globe v višini 5.000.000 din (penale), ki ji jo je naložil gradbeni minister, ker dela niso bila pravočasno končana. Tako je družba izgubila obe tožbi za skupni znesek 54.700.000 din.

Palestini grozi vojaška diktatura

Če arabski teroristi ne bodo odnehali, bo vso upravo prevzela vojska

LONDON, 11. nov. e. Kolonijalni minister Macdonald je na seji spodnjega doma izjavil, da bodo na konferenco o bodočnosti Palestine pozvane vlade Iraka, Egipta, Arabije, Jemena in Transjordanije. Kdo bo zastopal Arabijo, še ni določeno, toda veliki mufti za angleško vlado ne prihaja v poštev. Angleška vlada še naprej nosi odgovornost za upravo Palestine

in smatra za prvo nalogo, da vzpostavi v deželi zakonitost in red. Če Arabci ne bodo prenehali s terorističnimi akcijami, bo angleška vlada ukrenila vse potrebno, da bosta v deželi zavladala mir in red. Po poročilih listov ima vlada namen, da poroči v Palestini izroči v vojaške roke. Glavni poveljnik bo postal general Hakinson, ki dobro pozna razmere.

Horthy vkorakal v Košice

Danes je bila zaključena okupacija ozemlja, ki je bilo prisojeno Madžarski

BUDIMPEŠTA, 11. nov. e. Madžarske čete so včeraj na vseh točkah dosegle demarkacijsko črto, odrejeno po dunajski arbitraži. Na ta način je bilo okupirano vse področje, prisojeno Madžarski. Včeraj so madžarske čete zasedle tudi vsa tri večja mesta Košice, Mukačevo in Užhorod. Po najnovejših podatkih obsega površina izročene ozemlja 11.823 kv. km število prebivalstva pa znaša 1.026.903. Od teh je 587.588 Madžarov, ostali pa so slovaške

narodnosti. Po teh podatkih je na Českoslovaškem ostalo 93.435 Madžarov, dočim je prišlo pod madžarsko oblast 439.345 Slovakov in Rusinov. Danes bo regent Horthy svečano vkorakal v Košice. Ob njegovem prihodu bo zbrana tam vsa madžarska vlada, kakor tudi delegacije parlamenta in senata. Svečanostim bo prisostvoval tudi lord Rothermere, ki že dva dni biva v Budimpešti.

Notranji problemi českoslovaške

Pred volitvami novega prezidenta mora biti urejeno še vprašanje obsega slovaške in podkarpatske avtonomije

PRAGA, 11. nov. e. Po zadnjih obvestilih tukajšnjih merodajnih krogov so v Pragi pripravljali, da izpolnijo želje Slovačkov, da se končno veljavno reši vprašanje položaja Slovaške v okviru nove českoslovaške države. Sedanja pokrajinska vlada v Slovaški je dejansko nezakonita, ker českoslovaška ustava ne predvideva pokrajinske vlade v Bratislavi. Zato bo prvo vprašanje, ki ga bo rešil novoklicani parlament, ugotovitev izvršenih dejstev, namreč da je Českoslovaška postala federativna zajednica, kakor tudi to, da se vsaj v glavnih obdobjih ugotovi okvir slovaške avtonomije. Šele nato bodo lahko sledile volitve prezidenta republike in bo lahko izdelana nova ustava. Glavna borba se vodi sedaj glede vprašanja, ali naj bo v novi državi skupni predsednik centralne vlade, ali pa naj bodo skupni samo ministri zunanjih del, vojni in finančni minister, kakor je bilo to določeno v sporazu-

mu v Žilini. O tem vprašanju se sedaj vodi pogajanja med češkimi in slovaškimi politiki in se bodo ta pogajanja danes v prisotnosti predsednika Slovaške dr. Tisa nadaljevala. Iz Prage poročajo, da ima največ izglede za predsednika republike sedanjí zunanji minister dr. Chvalkovsky, zlasti zaradi tega, ker njegovo kandidaturu podpirajo tudi Slovaki. Formalne priprave za volitve predsednika so v glavnem končane. Razen dveh ali treh mandatov je v glavnem tudi razčiščeno vprašanje dose- danjih senatorjev in poslancev. Računajo, da bo novi parlament imel 237 poslancev, dočim jih je stari imel 300. Senat bo imel namesto 150 samo 149 članov. Zatrjujejo, da bodo volitve prezidenta najbrž že 28. novembra in da bo službeni kandidat določen že danes ali jutri. Uradnega potrdila o tem pa še ni.

PRAGA, 11. nov. e. Minister narodne prosvete slovaške vlade Černý je sporočil

